

geweest zijn, waren de C. V.-voorstellen verworpen?) of „voornemens zijn dit eerst-daags te doen”.

Het hoofdbestuur, dat door de bijzondere omstandigheden, waaronder het de leiding op zich nam, zich heeft te beschouwen als een „cabinet d'affaires”, belast met de afdoening der loopende zaken, totdat bij inwerkingtreding der nieuwe reglementen een verkiezing heeft plaatsgehad; maakt van zijn toevallige samenstelling een vaardig gebruik en weet aan zijn unilaterale verantwoordelijkheidsbesef in deze aangelegenheid niet beter uiting te geven dan door opnieuw een vraag tot de leden te richten over het hoofd van de algemeene vergadering heen, waarin zij met de grootst mogelijke meerderheid ontkenkend is beantwoord. Dit optreden van het hoofdbestuur is naar mijn meening minder een uiting van tact dan van tactiek.

Wij mogen het op prijs stellen, dat eenigen onzer medeleden zijn bereid gevonden om het roer te grijpen van ons Maatschappij-schip, dat op zoo bedenkelijke wijze werd in den steek gelaten. Of de ingeslagen koers echter de juiste is?

Amsterdam, 10 Februari 1919.

H. D. DE HAAS.

## V.

Het is in het belang van het algemeen, maatschappij en patiënt, dat de geneesheer gekenmerkt wordt door wetenschappelijken zin, belangstelling in zijn wetenschap en voor zijn vakbelangen. Wat heeft de maatschappij, wat heeft de zieke op den duur aan een geneeskundige, die zonder zin voor zijn wetenschap de ziekelijke afwijkingen behandelt, die zonder belangstelling in vooruitgang en vorderingen dier wetenschap, geroepen wordt aan de lijdenssponde en daarnaast niet voelt voor de materiele belangen van zijn vak, waarvan de veronachtzaming de kans scheidt, dat hij te eeniger tijd op zulk een wijze geldelijk afhankelijk wordt, dat een goede behandeling zeer veel te wenschen gaat overlaten? Worden deze eigenschappen, als zijnde goed, in den arts ondersteld en verwacht, dan dienen zij ook te worden behartigd en aangekweekt. Dit is niet anders denkbaar, onzen tijd goed bezien en begrepen, dan in het vereenigingsleven. Wil deze vereeniging of maatschappij de verwachtingen niet beschamen, dan moet zij trachten dit alles te omvatten.

Zoo goed als in den geneesheer de zoeven genoemde eigenschappen aanwezig worden ondersteld, zoo goed moet die vereeniging, waarvan hij lid is, de ontwikkeling dezer hoedanigheden mogelijk maken. Dit is ook nog noodig om een andere, praktische reden. De geneesheer in de groote praktijk heeft gewoonlijk noch lust, noch tijd om zich met verschillende op zich zelf staande vereenigingen, die toch met zijn bestaan verband houden, in te laten. Het lidmaatschap van minstens twee of meer maatschappijen, waarin zijn wetenschappelijke of materiele belangen worden behartigd, zal velen te zwaar vallen of door laksheid worden vergeten. En toch is het in het welbegrepen belang van onzen stand, dat *alle* geneesheeren belangstellen zoowel in de wetenschap als in onze vakbelangen, wil het niet gebeuren, dat eventueele bemoeiingen onzerzijds, bijv. met hogere staatscolleges, slechts door een kleine minderheid der Nederlandsche geneeskundigen, leden dier vereeniging, zouden worden gesteund, waardoor die bemoeiing aan sterkte verliest, de beweging op zichzelf minder geloofwaardig wordt, terwijl men in den geest toch de groote meerderheid achter zich heeft. Het is dus noodzakelijk zooveel mogelijk alle Nederlandsche geneeskundigen in één Maatschappij te vereenigen. Maar dan moet die Maatschappij ook zóó zijn ingericht, dat zij aan allen het door hen gewenschte geeft, d. w. z. het wetenschappelijke en het materiele.

Nu is er wel eens van specialistische zijde opgemerkt, dat het wetenschappelijke voldoende in de specialisten-vereenigingen wordt behartigd. Dit is waar voor de specialisten, doch zoolang de Nederlandsche geneesheerschaar nog voor een minderheid uit specialisten bestaat, blijft er nog een groot aantal over, dat in onze Maatschappij het lichaam ziet, dat hun wetenschappelijke belangen voorstaat. Trouwens voor de

huisartsen, die wetenschappelijk voelen, denken en lezen, is geen andere gelegenheid geboden en het zou zeer onrechtvaardig zijn, hun de gelegenheid te ontnemen, door hun Maatschappij uitsluitend vakbelangen te doen behartigen. Nu is het een eigenaardig verschijnsel, dat de specialisten, die in hun vereenigingen de wetenschap beoefenen, onze Maatschappij gebruiken om daar hun vakbelangen voor te staan en te bespreken; zij hebben dus de behoefte gevoeld aan twee verschillende organisaties. Deze gevoelde behoefte is alleszins verklaarbaar en een uitvloeisel van de ontwikkeling der tijden. De vraag dient dus gesteld: Is het mogelijk een Maatschappij op te richten of te reorganiseeren, die aan de gestelde verlangens voldoet? Volgens mijn meening is het antwoord hierop bevestigend. Ik stel mij dat als volgt voor: Wij zijn allen lid van één Maatschappij tot Bevordering der Geneesk., welke bestaat uit twee onderafdeelingen: één, die uitsluitend de wetenschappelijke belangen harer leden behartigt: sociale geneeskunde, sociale hygiëne, gezondheidswetgeving, wetenschap, onderwijs, prijsvragen, enz., en één, die uitsluitend zich bezighoudt met de vakbelangen harer leden, ziekenfondswezen, honorarium, specialisten, huisartsenbelangen enz.. Beide onderafdeelingen hebben hun eigen hoofdbestuur, bestaande uit zeven leden; zes gekozen door de leden der onderafdeeling en de zevende gekozen door de zes hoofdbestuurders. Waarom ik deze regeling verkies? Wij hebben in een bestuur, om zooveel mogelijk het staken der stemmen te voorkomen, een oneven aantal leden noodig. Worden nu zeven leden door de leden der onderafdeeling, bijv. die der vakbelangen, gekozen, dan kan het wezen, dat er een onaangename strijd ontbrandt over dit 7de hoofdbestuurder, of dit een specialist of een huisarts zal zijn. Mij lijkt deze strijd veel minder heftig, veel kalmer te verlopen, wanneer men „en petit comité” het eens kan worden over het zevende lid. Wij hebben dus zoowel een hoofdbestuur van 7 leden van de wetenschappelijke onderafdeeling als een hoofdbestuur van 7 leden van de vakbelangen-onderafdeeling. Deze twee onderafdeelingen bestaan onafhankelijk van elkander in dezen zin, dat de een geen verantwoording aan de andere behoeft te doen, noch zich met de zaken der andere afdeeling bemoeit. Niemand mag lid zijn der beide hoofdbesturen. Boven deze beide afdeelingen staat een bestuur, dat ik den Centralen Raad zou willen noemen en die bestaat uit 15 leden, namelijk de 7 hoofdbestuurders der wetenschappelijke onderafdeeling en de 7 hoofdbestuurders der onderafdeeling vakbelangen, die tezamen hun 15de lid benoemen. De taak van dezen Centralen Raad zou zijn leiding te geven aan de groote Maatschappij tot bevordering der geneeskunst, de algemeene statuten en het algemeen reglement te handhaven en te doen naleven, in één woord haar als een krachtig lichaam naar buiten uit te doen gelden.

De algemeene vergaderingen der Maatschappij zijn dan per jaar twee in getal. Nu reeds blijkt het noodig vele jaren achtereen buitengewone algemeene vergaderingen te houden. Practisch blijft de zaak nu hetzelfde. Op de algemeene vergadering der wetenschappelijke onderafdeeling worden alleen vraagstukken behandeld, die bij haar thuis behooren. Op de algemeene vergadering der onderafdeeling voor vakbelangen evenzoo. Beide vergaderingen zijn toegankelijk voor alle leden der Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der geneeskunst. Men kan deze algemeene vergaderingen houden, die der eerste onderafdeeling in voorjaar of zomer, die der tweede onderafdeeling in najaar of winter. Wie belangstelt in de wetenschap bezoeke bij voorkeur de algemeene vergadering der eerste onderafdeeling en omgekeerd.

Laat ons zooveel vertrouwen in onze Nederlandsche geneeskunstbeoefenaren hebben, dat wij overtuigd zijn, dat beide algemeene vergaderingen druk worden bezocht. Dit drukke bezoek, dat voor de onderlinge kennismaking en waardeering noodzakelijk is, ligt niet alleen aan de leden, doch ook wel degelijk aan de wijze, waarop men de algemeene vergaderingen voorbereidt, inricht en aantrekkelijk maakt.

Wat de plaatselijke afdeelingen aangaat, zou ik den bestaanden toestand willen bestendigen, met dien verstande, dat, vooral voor groote steden, afwisselend vergaderingen worden gehouden, waarop alleen wetenschappelijke onderwerpen worden besproken, en vergaderingen, waarop de vakbelangen behartigd worden. De verdere

inrichting blijve, zooals zij nu is, dus één bestuur. Door deze plaatselijke afdelingen wordt voorzien in de vacatures voor beide bovengenoemde hoofdbesturen.

Deze uiteenzetting is slechts een schema. Wanneer onze Maatschappij op deze wijze is ingericht, wordt voorkomen, wat wij nu hebben zien gebeuren, dat oneenigheid in één onderafdeeling, de geheele Maatschappij bedreigt, omdat de andere afdeling blijft bestaan, die dezelfde leden telt. Alle belangen worden behartigd, alle stroomingen in onze Maatschappij vinden daar een weg en ieder kan zich geven, zooals hij meent, dat hij zich voor haar verdienstelijk kan maken.

Tilburg, 9 Febr. 1919.

PH. L. M. M. TAMINIAU.

## VI.

Onze Maatschappij doorleeft een moeilijken tijd; het vinden van een uitweg eischt nauwgezet overleg; ieder lid moet ernstig overwegen, in welke richting hij straks zijn stem zal uitbrengen, wanneer over de een of andere, met de oplossing verband houdende vraag zijn oordeel wordt gevraagd. Reeds hebben eenige leden hun adviezen gegeven; het is te hopen, dat anderen dat voorbeeld zullen volgen, omdat door het hoor en wederhoor het vormen van een meening voor velen mogelijk wordt.

Het tijdelijke hoofdbestuur heeft ook zijn meening geuit. Daaruit blijkt ten duidelijkste, hoe het met de zaak verlegen zit. Dat dit het geval is, is te begrijpen. Toen het zittende hoofdbestuur meende weg te moeten loopen, traden de tegenwoordige leden op, alleen omdat zij bij de gehouden stemmingen na de verkozenen het grootste aantal stemmen op zich vereenigd hadden. Bij die stemmingen is echter met de nu aan de orde zijnde vraagstukken, omdat zij nog niet bestonden of althans van meer ondergeschikte beteekenis waren, geen rekening gehouden, zoodat het tegenwoordige hoofdbestuur geen enkele waarborg geeft van een afspiegeling te zijn van de in de Maatschappij naar voren tredende meeningen. Daarom had naar mijn meening dit hoofdbestuur ook niet anders moeten doen dan het gaande houden van de bestuursmachine en het voorbereiden van de verkiezingen van een hoofdbestuur, dat genegen is uitvoering te geven aan de besluiten van de wetgevende macht in onze Maatschappij. Bij die verkiezingen kunnen de leden zich uiten over het meer of minder juiste van de genomen beslissingen, zij kunnen daarmede rekening houden bij de keuze van de leiders van onze Maatschappij. Ook kunnen zij overwegen, of de genomen beslissingen aanleiding geven tot het indienen van voorstellen voor de eerstvolgende algemeene vergadering, zelfs of deze beslissingen het houden van nogmaals een buitengewone algemeene vergadering wenschelijk maken, op welke vergadering de consequenties van de besluiten aan een nadere beschouwing zouden kunnen worden onderworpen. Voor dat alles is echter in de eerste plaats noodig, dat alle leden, dus ook zij, die de vergadering in Utrecht niet hebben bijgewoond, kennis kunnen nemen van wat daar besloten is niet alleen, maar ook van wat daar gesproken is. Eerst dan kunnen zij beoordeelen, of het genomen besluit hun instemming heeft, of ook naar hun meening het hoofdbestuur recht had af te treden en te weigeren de genomen besluiten uit te voeren, of dit aftreden al dan niet invloed moet hebben op de positie van den secretaris, enz.. Daarom moet men m. i. alle besluiten, alle beoordeelingen, opschorten, tot na de publicatie van het verslag der vergadering.

Het hoofdbestuur denkt niet aldus, evenmin denken zoo de heeren, die onder leiding van den heer KOUWER ons verzoeken reeds nu een beslissing te nemen van vergaande strekking. Zij allen stellen de zaak heel eenvoudig. Volgens hen moeten of de vakbelangen alle andere belangen overheerschen, moet onze Maatschappij ondergaan in en ontaarden in een zuivere vakvereniging, die louter de materiele belangen van de leden wil bevorderen, of moet elke bemoeienis van onze Maatschappij met de vakbelangen worden verbroken, en moeten deze naast en buiten onze Maatschappij in andere organisaties behartigd worden. Zoo eenvoudig staat de zaak echter niet. Er is toch ook nog een derde mogelijkheid: de vakbelangen kunnen behartigd worden binnen de Maatschappij, aan de vakbelangen kan die plaats worden ingeruimd, welke